

1. Мета дисципліни – систематизація та поглиблення знань та вмій студентів з підготовки та оцінювання проектів емпіричних соціологічних досліджень.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

1. Знати основні методи збору та аналізу соціологічних даних
2. Вміти готувати програму соціологічного дослідження
3. Володіти навичками роботи з англійською мовною науковою літературою

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дослідницький дизайн є ключовим елементом планування та проведення емпіричного соціологічного дослідження. Курс спрямований на систематизацію та поглиблення знань та вмій студентів з підготовки та оцінювання проектів емпіричних соціологічних досліджень, що дозволить їм успішно планувати та контролювати дослідницький процес і отримувати обґрунтовані наукові висновки. Опанування дисципліни дозволить студентам сформулювати цілісну картину соціологічних методів у відповідності до наявних типів дизайну наукового дослідження та підвищить їхню загальну дослідницьку компетентність.

4. Завдання (навчальні цілі):

Основними завданнями вивчення дисципліни є

- Поглиблення розуміння студентами принципів та етапів процесу наукового дослідження
- Актуалізація і систематизація наявних знань студентів про структуру дослідницького проекту (програми соціологічного дослідження) та функції його елементів
- Засвоєння знань про основні типи дизайну наукового дослідження та можливості їхнього застосування у соціології
- Формування вмій вибору оптимального дизайну дослідження та відповідних методів збору та аналізу даних
- Формування вмій підготовки, аналізу та оцінки дослідницьких проектів із застосуванням експериментального, неекспериментального, якісного, кількісного або змішаного дизайну

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність до аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з її опонентами (зк8)
- Здатність до пошуку, обробки й аналізу інформації з різних джерел (зк11)
- Здатність зіставляти соціокультурні особливості, соціальні відмінності та нерівності, причини їхнього виникнення та наслідки для суспільного розвитку (фк4)
- Здатність планувати та ефективно використовувати час, працювати самостійно, систематично підвищувати свій професійний рівень шляхом самоосвіти (фк6)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та порогові критерії оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Принципи та етапи процесу наукового дослідження	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	тест з варіантами відповіді та відкритими відповідями, контрольна робота	10
1.2	Структуру проекту соціологічного дослідження та функції його елементів	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	тест з варіантами відповіді та відкритими відповідями, контрольна робота	10
1.3	Основні типи дизайну наукового дослідження та можливості їхнього застосування у соціології	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	тест з варіантами відповіді та відкритими відповідями, контрольна робота	20
2.1	Обирати оптимальний дизайн	Лекція, семінарське	тест з відкритими	30

	дослідження та відповідні методи збору та аналізу даних	заняття, самостійна робота	відповідями, практичні завдання, контрольна робота	
2.2	Готувати та оцінювати дослідницькі проекти із застосуванням експериментального, неекспериментального, якісного, кількісного або змішаного дизайну	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	тест з відкритими відповідями, практичні завдання, контрольна робота	30

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)				
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2
Застосовувати новітні соціологічні теорії та методи аналізу соціальних явищ та процесів (прн8)	+	+	+	+	+
Використовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології при професійному спілкуванні; обміні інформацією; зборі, аналізі, обробці та інтерпретації даних й візуальному представленні результатів наукової діяльності (прн11)			+	+	+
Обґрунтовувати використання новітніх методів збору та аналізу соціологічної інформації для вирішення практичних завдань у різних сферах суспільного життя (прн17)		+	+	+	+
Виявляти соціальні проблеми та обґрунтовувати способи їх регулювання засобами соціальної політики та управління (прн19)	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Завдання з теми 2, теми 3, теми 4, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3 = **12/6 балів** (3 завдання по 4 максимальних або 3 мінімальних бали кожне)
2. КР 1 з теми 1, теми 2, теми 3, теми 4, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3 = **15 балів/10 балів**
3. Завдання з теми 5, теми 6, РН 2.1, РН 2.2 = **8/6 балів** (2 завдання по 4 максимальні або 3 мінімальні бали за кожне)
4. КР 2 (груповий дослідницький проект та презентація) з теми 5, теми 6, теми 7, РН 2.1, РН 2.2 = **25 балів/14 балів**

- підсумкове оцінювання: Існум РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 2.1 = **40 балів/24 бали**

- умови допуску до підсумкового оцінювання:

Студент допускається до іспиту за умови успішної роботи протягом семестру з результатом семестрового оцінювання **36 балів і вище** (не нижче 60% максимальної оцінки), у тому числі, виконання не нижче порогового рівня позитивної оцінки **обов'язкових двох контрольних робіт** (КР 1 з теми 1, теми 2, теми 3, теми 4 у вигляді практичних завдань = 6 балів і вище, КР 2 з теми 5, теми 6, теми 7 у вигляді групового дослідницького проекту, презентації та рецензії = 24 бали і вище), які подаються у письмовому вигляді та в електронній формі не пізніше встановленого терміну, передбаченого тематичним планом. Порушення вимог до виконання завдань, умов і термінів подання КР 1 та КР 2 є підставою для зниження оцінки або незадовільної оцінки. Роботи, які містять плагіат або інші порушення академічної доброчесності отримують незадовільну оцінку.

7.2 Організація оцінювання:

1. Завдання з теми 2, теми 3, теми 4, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3 виконуються на практичних заняттях

2. КР 1 у вигляді практичних завдань з теми 1, теми 2, теми 3, теми 4, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, подається особисто у письмовому вигляді та в електронній формі до встановленого терміну після теми 4

3. Завдання з теми 5, теми 6, РН 2.1, РН 2.2 виконуються на практичних заняттях

4. КР 2 (груповий дослідницький проект, презентація та рецензія) з теми 5, теми 6, теми 7, РН 2.1, РН 2.2, дослідницький проект подається особисто у письмовому вигляді та в електронній формі до встановленого терміну після теми 6. Презентації проводяться особисто на практичному занятті і подаються в електронній формі після теми 7. Рецензія подається особисто у письмовому вигляді та в електронній формі до встановленого терміну після теми 7.

Порушення вимог до виконання завдань, умов і термінів подання КР 1 та КР 2 є підставою для зниження оцінки або незадовільної оцінки. Роботи, які містять плагіат або інші порушення академічної доброчесності отримують незадовільну оцінку.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекцій	семінарські заняття	Самостійна робота
1. Структура процесу дослідження, типи дизайну та дослідницькі стратегії				
1	1. Вступ: Дизайн дослідження. Предмет, завдання, структура і вимоги курсу	2	2	4
2	2. Сутність і етапи процесу наукового дослідження	2	4	10
3	3. Дослідницький дизайн при підготовці дослідження	4	2	10
4	4. Класифікація типів дизайну у соціологічних дослідженнях	4	2	12
5	Контрольна робота 1			12
2. Вибір та обґрунтування дизайну дослідження				
6	5. Обґрунтування вибору експериментального або неекспериментального дизайну дослідження	6	6	12
7	6. Обґрунтування вибору кількісного, якісного та змішаного дизайну дослідження	6	6	16
8	7. Підготовка дослідницького проекту з обраним дизайном дослідження		4	12
9	Контрольна робота 2 (дослідницький проект, презентація та рецензія)			12
	ВСЬОГО	24	26	100

Загальний обсяг 150 год., в тому числі:

Лекцій – 24 год.

Семінари – 26 год.

Самостійна робота - 100 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

1. Babbie, Earl. *The practice of social research*. 14th Edition, International Edition. – Wadsworth, Cengage Learning, 2016. (С.3-377)
2. Creswell J. W., Creswell J. D. *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. 5th Edition. – Sage publications, 2018. (С.42-68, 182-381)

Додаткова:

1. Auspurg K., Hinz T. *Factorial survey experiments*. – Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2015.
2. Dunning T. *Natural experiments in the social sciences: a design-based approach*. – Cambridge University Press, 2012.
3. Kemmis S., McTaggart R., Nixon R. *The action research planner: Doing critical participatory action research*. – Springer Science, 2014.
4. Salkind N. J. (ed.). *Encyclopedia of research design*. – Sage publications, 2010.
5. Trochim W., Donnelly J. P., Arora K. *Research methods: The essential knowledge base*. – Second Edition. – CENAGE Learning, 2016.
6. Vogt, W. Paul, et al. *Selecting the right analyses for your data: Quantitative, qualitative, and mixed methods*. – Guilford Publications, 2014.
7. Горбачик А. П., Локтева І. І. Факторіальний дизайн опитування при вивченні сприйняття справедливості розподілу державної підтримки серед соціально відторгнутих груп: результати пілотного дослідження // Український соціум. – 2015. – № 3. – С. 7-19.
8. Гусак Н. Застосування "дослідження в дії" та "дослідження в дії за участі" в соціальній роботі з дітьми та молоддю // Український соціум. – 2015. – №4. – С.23-36.
9. Круглий стіл "Соціологічні дослідження в умовах протистояння на Донбасі: можливості та обмеження" // Український соціум. – 2019. – № 4. – С. 157-176.

10. Оценка с привлечением к участию: Методические рекомендации. К: МБФ Международный Альянс по ВИЧ/СПИД в Украине Alliance Ukraine, 2001. - 159 с.
11. Савельев Ю. Сучасний стан порівняльних соціальних досліджень // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2014. – № 1. – С. 218-221.
12. Савельев Ю. Б. Когортный анализ и проблема разграничения компонентов социальных изменений: метод линейной декомпозиции тренда // Социологические исследования. – 2015. – № 10. – С. 130–135.

10. Додаткові ресурси:

1. Круглий стіл Соціологічні дослідження в умовах протистояння на Донбасі, 9 грудня, 2019, Соціологічна асоціація України, центр «Соціальний моніторинг» та Київський прес-клуб <https://www.youtube.com/watch?v=PIez0E-FiiQ&feature=share&fbclid=IwAR1FOTWrOeZ8OJbjZ2c6Ez10-S4ZgLi10ToAb-HBfc2sJqD3kgL-bS4pXI>
2. Ведернікова І., Кравченко В., Мостова Ю., Силіна Т. Тест на сумісність. Дзеркало тижня. Україна. 2019. № 42, 9–15 листопада. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://dt.ua/internal/test-na-sumisnist-329032_.html
3. Тест на профнепригодність. 21 вопрос социологов к опросу в ОРДЛО. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.liga.net/society/cards/test-na-profneprigodnost-21-vopros-sotsiologov-k-oprosu-v-ordlo>
4. Тест на дискредитацию: ответ авторов нашумевшего соцопроса в ОРДЛО на критическую рецензию. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.liga.net/society/articles/test-na-diskreditatsiyu-otvet-avtorov-nashumevshego-sotsoprosa-v-ordlo-na-kriticheskuyu-retsenziyu>
5. SAGE Research Methods. Project Planner. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://methods.sagepub.com/project-planner>
6. Trochim, William M. The Research Methods Knowledge Base, 2nd Edition. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.socialresearchmethods.net/kb/>
7. Research Design in Social Data Science — SAGE Campus [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://campus.sagepub.com/research-design-in-social-data-science>
8. SAGE edge site for Research Design, Creswell J. W., Creswell J. D. Fifth Edition: Student Resources. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://edge.sagepub.com/creswellrd5e>
9. AAPOR (American Association for Public Opinion Research) - An Evaluation of 2016 Election Polls in the U.S. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.aapor.org/Education-Resources/Reports/An-Evaluation-of-2016-Election-Polls-in-the-U-S.aspx>